

VEPATUKI 3 vesihuollon tutkimusklusteri

TEKNL 17.06.2026
220/00.01.05/2022

Valmistelija

Esa Melin

Vesihuoltolaitos on osallistunut Tampereen yliopiston vesihuollon tutkimushankkeeseen VEPATUKI 2 (Vesihuoltopalvelujen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatioklusteri) vuodesta 2022 teknisen lautakunnan päätöksillä 9.3.2022 § 36 ja 20.11.2024 § 150. Hanke päättyy tänä vuonna.

Tutkimusryhmä on käynnistämässä VEPATUKI 3 tutkimushanketta.

VEPATUKI3, vesihuoltopalveluiden tutkimusklusteri, koostuu alustavasti kahdeksasta vesihuoltolaitoksesta. Klusteri tutkii pitkänaikavälin ongelmia vesihuoltosektorilla. Tutkimusongelmat ovat mukana olevien vesihuoltolaitosten esille nostamia. Esimerkiksi hankkeiden kilpailutuksen eri tavat ja käytännöt ovat suuri kysymys myös taloudellisesti.

Tutkimusklusteri tarjoaa vertaisfoorumia mukana olevien vesihuoltolaitosten johtajille ajankohtaisten asioiden pohtimiseen yhdessä sekä kokemusten vaihtoon luottamuksellisessa ympäristössä. Mukana olevat tutkimusaiheet auttavat alan kehitystä yleisesti koko maassa.

Klusterin tavoitteet ovat:

- Muodostetaan asiantunteva ohjausryhmä (kuten klusterissa 1 ja 2) mukana olevista vesihuoltolaitoksista. Jos halutaan, niin mukaan voidaan pyytää myös joku muu hyväksi koettu taho
- Toteutetaan moderoituja työpajoja
- Valitaan aiheet, jotka edesauttavat alan kehitystä yleisesti Suomessa
- Mietitään, miten tulokset saadaan jalkautettua

VEPATUKI3-klusteriin seuraaville viidelle vuodelle on alustavasti suunniteltu seuraavat teemat, jotka täsmentyvät yhdessä klusteriin 3 liittyjien kanssa:

Vuosi 1 (alkuvuodesta käynnistynyt VEPATUKI 2 hankkeen alla):

- Asiakkaiden haluama palvelutaso ja hinnoittelu. Näkökulmia teemaan ovat mm.:
 - Hinnan noston hyväksyttäminen asiakaskunnassa, onko hinnoittelu (hinnan nosto) vaikuttanut palvelutasoon
 - Mitä lisäarvoa tulee vuotovahdeista, raporteista, ympäristöasioiden huomioimisesta, investoinneista
 - Erilaiset asiakkaat: Teollisuusasiakkaana, maatalous, lääketeollisuus (paljon vettä käyttävät, vähän vettä käyttävät) esim. lypsykone tarvitsee paljon vettä
 - Soveltuvien osien vedenkulutus

Vuosi 2-5:

(teema ja järjestys valitaan yhdessä klusterin edetessä)

- Sektorin tulevaisuudenhaasteet ja mahdollisuudet
- Vedenkulutus - mitä vedenkulutukselle tapahtui, kun korona alkoi/sota alkoi/korot nousivat/energian hinta nousi. Talouden ennustamisessa veden kulutuksen käyttäytymisen ymmärtäminen on tärkeää.

- Kilpailuttaminen (hankkeiden kilpailutus, eri tavat ja käytännöt)
- Palovesijärjestelmä/Sammutusveden toimitus (vesihuoltolaitoksen näkökulma)
- Vesihuoltolaitoksien ja osuuskuntien väliset suhteet/ Osuuskunnat vesihuoltolaitoksen näkökulmasta
- Vesihuoltolaitosten talous & lainat

Kustakin aikaisemmista tutkimusteemasta on julkaistu raportti, jotka ovat saatavilla:

<http://www.cadwes.com/vepatuki/julkaisut-vepatuki/>
<https://www.cadwes.com/vepatuki/julkaisut-vepatuki2/>

Osallistumismaksu riippuu laitoksen koosta, kankaanpään vesihuoltolaitokselle se on edelleen 8000 euroa/vuosi.

Vesihuoltolaitos pitää tärkeänä alan kansallisen tutkimuksen jatkuvuuden turvaamisen. Aktiivinen yliopistotason tutkimus todennäköisesti nostaa alan kiinnostavuutta opiskelijoiden keskuudessa. Hanke on osoittautunut mielenkiintoiseksi. Erityisesti projektiin liittyvät kokoukset, joissa osallistuvien vesihuoltolaitosten johtajat keskustelevat hankkeeseen liittyvistä teemoista ja muista ajankohtaisista asioista, ovat olleet antoisia ja tärkeitä verkostoitumisen kannalta. Hankkeessa on mukana suhteellisen suuria vesihuoltolaitoksia, joten Kankaanpää toisi mukaan keski-suuren laitoksen näkemyksiä. Hanke myös lisää Kankaanpään vesihuoltolaitoksen näkyvyyttä.

Yritysvaikutukset	Ei yritysvaikutuksia
Esittelijä	Tekninen johtaja Pentti Saloniemi
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta päättää, että Kankaanpään kaupungin vesihuoltolaitos osallistuu Tampereen Yliopiston VEPATUKI3 - tutkimusklusteriin vuosina 2027-2031. Vesihuoltolaitos rahoittaa klusteria 8 000 eurolla vuodessa. Tulevissa talousarvioissa varataan määräraha tilille 4742 Avustukset yhteisöille.
Päätös	
Täytäntöönpano	Rakennetty ympäristö -tulosyksikkö / Vesihuoltolaitos Tampereen yliopisto / VEPATUKI3 -tutkimusklusteri
Lisätietoja antaa	Tekninen johtaja Pentti Saloniemi. 044 577 2620 Vesihuoltopäällikkö Esa Melin, 044 577 2650
